

SÄHKÖ- JA AUTOMAATIOTEKNIIKAN PERUSOSAAMINEN, 45 osp

Sähkö- ja automaatiotekniikan perustutkinto

OPPIMISTAVOITTEET Opiskelijan opintokortin runko Työelämälähtöiset työtehtävät Arvioidaan S = oppimistavoite saavutettu		OPPIMISEN OHJAUS Opetuksen sisältö ammattitaitovaatimusten ja kriteerien pohjalta Keskeiset opetusmenetelmät ja -ympäristöt	
Tietokoneen käyttäminen ja dokumenttien tuottaminen		Tekstinkäsittelyohjelma Taulukkolaskentaohjelma Asennuspiirustukset <ul style="list-style-type: none"> • käsinpiirtäminen • CAD-ohjelma Internet viestinnässä ja tiedonhaussa Tietoturva	
Käsityökalujen ja muiden asennuksessa tarvittavien apuvälineiden käyttö		Suojaimet <ul style="list-style-type: none"> • kuulosuojat • silmäsuojat • hengityssuojat • käsineet Sähköpuukkosaha <ul style="list-style-type: none"> • terän vaihto • osaa valita oikean terän muoveille, puulle ja metallille Katkaisu ja jiirisirkkeli puun ja alumiinin sahaamisessa <ul style="list-style-type: none"> • sahattavan kappaleen kiinnitys • terän vaihto • terän tunnistus puu/metalli/ kivimateriaali • jalustan purkaminen ja kasaaminen • sahan sijoitus turvalliseen ympäristöön ennen sahaamista (ei läpikulkijoita ja riittävästi työtilaa) Pylväsporakone eri metalleille <ul style="list-style-type: none"> • työstöarvot, määritellään kierrosnopeus porattavan materiaalin mukaisesti • kierrosnopeuden valinta vaihdelaatikosta • kartioporan kiinnitys ja irroitus kiilalla • pikaistukan käyttö • keskiöpora, mihin käytetään, käytettävä kierrosnopeus • kärkiupotin, mihin käytetään, käytettävä kierrosnopeus • kappaleen turvallinen kiinnitys • kappaleen keskittäminen (esim. Reikää suurennettaessa) • lastusuojan käyttö Piirroitus <ul style="list-style-type: none"> • tussi • piirtopuikko	

- viivoitin
- pistepuikko ja automaattinen pistepuikko
- piirtojalka

Työntömitta

- oikeaoppinen yhdenkädenmittaus
- sisä- ja ulkohalkaisija syvyysmittaus

Mikrometri

- oikeaoppinen mittaus

Purseenpoisto

- kaavarilla
- kahvallisella kärkiupottimella
- viilalla

Viilat

- karkeudet
- muodot

Pistosahan käyttö

- osaa vaihtaa terän
- ymmärtää heilurin käyttötarkoituksen ja osaa käyttää tarvittaessa
- osaa valita oikean terän muoville, metallille ja puulle
- silmäsuojan käyttö

Ruuvit

- Kannan tunnistaminen ruuveista ja oikean ruuvikärjen valitseminen

Poranterät

- SDS ja HSS -poranterän ja käyttötarkoituksen
- osaa valita oikean kierrosnopeuden
- Porrasporan käyttö

Ruuvinväännin / porakone

- käyttötarkoitus
- kierrosluvun säätö
- momentin säätö ja tarkoituksen
- magneettipitimen käyttö
- akkujen lataus
- osaa valita oikean kierrosnopeuden metallille ja muoville

Reikäleikkurin käyttö

Reikäsahan käyttö

- osaa asentaa sahan kantaan niin että vielä vaihdettavissa

Vetoniittiliitosten teko ja purku

- oikean pituisen ja paksuisen vetoniitin ja poranterän valitseminen taulukosta

Rautasaha

- terän vaihto
- sahattavan kappaleen kiinnittäminen

Metallien kierteittäminen käsivääntimellä ja konekierretapilla

Kiintolenkkiavaimien käyttö

- jakoavaimen käyttämättä jättäminen

Ruuvipenkki

- oppii käyttämään pehmikkeitä tarvittaessa

Sivuleikkurit

- erottaa elektroniikkatöiden ja sähköasennustöiden leikkurit toisistaan

Poravasara

- oikeaoppinen käyttö
- terän vaihto
- istukan vaihto

Iskuporakone

Kuumaliimapistooli

Kulmahiomakone

Laitteiden kiinnittäminen

- muovitulppa
- messinkiankkuri
- kiila-ankkuri
- lyöntiankkuri
- naulatulppa
- betoniruuvi
- kipsilevyankkuri
- kansiruuvi
- liimaaminen

Materiaalituntemus

- metallit
- kipsilevy
- betoni
- kevytbetoni
- poltettu tiili
- lecasoraharkko
- kaakeli

	<ul style="list-style-type: none"> • luonnonkivet <p>Ruuvit, mutterit ja aluslevyt</p> <ul style="list-style-type: none"> • missä järjestyksessä paineentasausta ja lukituslaatta • tuumamitoitus tai millimitoitus • kierreytyypit <p>Rakennusteline, milloin tarvitaan miten kootaan</p> <p>A-tikkaan ja pukin käyttö</p> <p>Metallityöt</p> <ul style="list-style-type: none"> • hitsaamalla kiinnitettävät rakenteet • polttoleikkaus <p>Sähköasennuksiin liittyvät tarvikkeet</p> <ul style="list-style-type: none"> • johtotiet<ul style="list-style-type: none"> ○ kaapelihyllyt ○ johtokanavat ○ valaistusripustuskiskot ○ kosketinkiskot ○ putket ja suojakourut
<p>Valaistuskenttien rakentaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sähkösuunnitelmien piirtäminen • Perusvalaistuskenttät • Valaistuksen ohjauskenttät	<p>sähkösuunnitelmien tulkitseminen ja piirtäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • symbolit • tasopiirustus • keskusaavio • piirikaavio • moniviivaesityksen piirtäminen <p>asennusputken käsittely</p> <p>tarvittavien komponenttien tunnistaminen</p> <p>perusvalaistuskenttät 1-, 5-, 6 ja 7-kytkentä</p> <p>hämäräkytkimen asennus</p> <p>porrasvaloautomaatti</p> <p>sysäysreleen asennus</p> <p>kellokytkimen asennus</p> <p>pistorasioiden asennus</p> <p>liikeilmaisimen asennus</p> <p>valaistuksen himmennys</p> <ul style="list-style-type: none"> • LED • halogeeni

	keskuksen kytkentä sähkötyöturvallisuuden perusteet
Sähkölaitteiston käyttöönottotarkastuksen tekeminen	<ul style="list-style-type: none"> • aistinvarainen tarkastus • jännitteettömyyden todentaminen • eristysvastuksen mittaaminen • suojajohdinsiirien jatkuvuuden mittaaminen
Tasasähköpiirit <ul style="list-style-type: none"> • Rakentaminen • Mittaaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Ohmin ja Kirchhoffin lait • yleismittarin käyttö • jännitteen ja virran mittaaminen • sarja-, rinnan- ja sekakytkentöjen laskeminen, rakentaminen ja mittaaminen • passiivisten komponenttien ja puolijohteiden tunteminen • sähkömagnetismin periaatteiden tunteminen
Vaihtosähköpiirit <ul style="list-style-type: none"> • Rakentaminen • Mittaaminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Vaihtosähköpiirien jaksonajan, taajuuden ja jännitteiden laskeminen ja mittaaminen • yleismittarin, oskilloskoopin ja graafisen yleismittarin käyttö vaihtosähköisissä mittauksissa • Vaihtosähköisten peruskytkentöjen laskeminen, rakentaminen ja mittaaminen • vaihesiirron laskeminen ja mittaaminen • kompensointi • vaihtosähköiset tehot • kolmivaiheiset sähköpiirit ja -kytkennät • sähkötekninen juottaminen, juotoksen poistotyöt • puoli- ja kokoaaltotasasuuntaus • suodatus • vakavointi • Transistorin käyttö sähköisenä kytkimenä • Porttipiirien ja kiikkujen tunteminen • ESD-suojaus
Työturvallisuuden hallinta <ul style="list-style-type: none"> • Työturvallisuuskortti • Tulityökortti • Sähkötyöturvallisuuskortti • Hätäensiapu 	
Kestävä kehitys: Opiskelijoilta edellytetään aikataulujen noudattamista, energiaa ja materiaali säästävää työskentelytapaa	
Oppimisympäristöt: Opiskelu ja ohjaaminen tapahtuu työsalinympäristössä, atk-luokassa, verkko-opiskeluna tai työssä oppimisena. Opiskelija voi saavuttaa oppimistavoitteet myös yksilöllisen suunnitelman mukaisesti muissa ympäristöissä ja muilla menetelmillä.	